

1877

КОМИСИЈА ЗА КУЛТУРНЕ ВЕЗЕ СА ИНОСТРАНСТВОМ

Примљено: 20. 8. 63.			
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
02 704.	373	-	-

19/6/63

Sto se tice klaz Z A B E L E S K A

na razgovora sa senatorom Fulbrajtom, prilikom posete Vasingtonu, maja 1963

biti u Dama. On ne moze da kaze sa sigurnoscu da se zakon prosli, ali duboko Primio me je u svojoj kancelariji u Senatu. Sa mnom se nalazio i moj prevodilac Javornik, dodeljen od S.D. (Educational Council).

Izrazio sam svoje zadovoljstvo sto se nalazim u SAD i zahvalio sam mi se da me je, pored svoje velike zauzetosti, primio. Istakao sam da cenimo u nasoj zemlji mnogo njegovo zalaganje za stvaranje dobrih kulturnih veza izmedju SAD i drugih zemalja pa i Jugoslavije, ali da posebno cenimo njegovo zalaganje za sada se to ciniti, ali zavisi & od drugih.

razvoj prijateljskih odnosa izmedju SAD i Jugoslavije. Sada, posle izmene poruka Predsednika Tita i Kenedija - kao i posete Raska sa kojom su u Beogradu ponovo uspostavljena na sledecoj sesiji Kongresa. U junu ce biti u Senatu, a zadovoljni - ocekujemo da ce se nasi odnosi sve bolje razvijati posle jednog sledeceg meseca se biti odluceno.

perioda nepporazuma i hladjenja. Direktno i otvoreno sam naglasio da u U drugom delu razgovora - istakao sam Fulbrajta nase zadovoljstvo da sadašnjoj situaciji ocekujemo da ce klauzula o najvećem povlacenju biti ponovo se pregovori oko zakljucenja sporazuma o programu školovanja privode kraju. vracena na snagu. Ako do toga ne bi doslo, sadašnji kurs na poboljsanje odnosa Obavestio sam ga o svim koja ce praviđuju na petogodisnji period. Nekad sam i atmosfera stvorena razmenom poruka i Raskovom posetom, sigurno bi bili ozbiljno da neki detalji jos nisu usaglaseni, ali da je nase uverenje, buduci da su kompromitovani, sto ne bi bilo u obostranom interesu. To je najmanje sto se gledista vrlo bliska, da ce se postojeca razlika priroditi i da protstoji moze uciniti. Kod nas opravdano ne mogu da shvate kako to da nesto sto je zakljucenje ovog sporazuma. Kakao sam mi da ima prilike da cujem da se vazilo skoro sto godina sada treba da bude ukinuto, umesto da se ide dalje. razmatra mogucnost upucivanja poziva njemu, prilikom zakljucenja sporazuma, Mi razumemo njihove teskoce, ali mi imamo svoje/interese, a odluka o ukidanju i izrazio uverenje da bi njegova poseta bila veoma dobro primljena. klauzule, iako nije stupila na snagu - stvara negativnu atmosferu koju nase

Fulbrajt je ocigledno bio zadovoljan onim sto sam mi saopetio. Razmatrat vlade nemaju interesa da odrzavaju, itd.

on ne bi mogao da dodje. Sve do septembra bio je vezan za poslove u Senatu (on je vise puta o tome govorio i isticao da ne napusta senat ni Vasington i dr.). razgovara s jednom istaknutom licnoscu koja stoji u vezi sa Medjunarodnom Bankom i da mi je ta licnost govorila o tome da je nasa zemlja izvanredno bila prilika da poseti Jugoslaviju (da nase interesovanje pokazalo se da u dobro iskoristila sredstva koja smo dobili i preduzela mere koje su stabilizovale Jugoslaviji nije bio od 1928 godine, kada je s nekim dopisnikom iz Bece bavio nasu privredu. On je to sa zadovoljstvom istakako.

nekoliko dana u Beogradu. 1948 godine bio je u Trstu a proslle godine bio je u Napulju, ali uvijek kratko.)

Sto se tice klauzule on misli da ce ona biti u toku leta ponovo vratena
Istakao sam da ce njegova poseta Jugoslaviji biti u svako doba dobro
na snagu. Sada se bas radi na tome. Teskoce nece biti u Senatu, ali moze
primljena. Potrebno je da politicari vaju, kako bi bili u neposrednom doticu
biti u Domu. On ne moze da kaze sa sigurnoscu da ce zakon proci, ali duboko
za politickom i dr. evolucijom koja se vrši, naravno u socijalisticim zemljama
veruje u to. Mnogi poslanici nemaju politicke sirine, pripadaju malim mestima,
kontakti su potrebni i oni mogu da stvore snagu nesporazuma. S tim u vezi
primudjeni su da vode racuna o raspolozenju biraca. On se sjeca dobro dok je
istakao sam da mi se cini da u SAD ima ljudi koji procenjuju nase medjusobne
bio Makarti koliko je u to vreme igrao ulogu slucaj Stepinca. A i mi znamo
odnose na bazi naih odnosa prema trasa zemljama i da se na toj liniji nagodi-
da nije lako uvijek pomiriti razlicite interese i gledanja (pomenuo je Hrvate,
kao u periodu poboljsanja naih odnosa sa SSSR na mali broj nesporazuma. Nase
federativno uredjenje). On licno zalagao se uvijek protiv revizije klauzule i
Vlada sprovođi i sprovodi stiktno politike navezivanja za blokove, politike
sada ce to ciniti, ali zavisi m od drugih.

nezavisnosti i prijateljstva sa svima. Na toj osnovi mi vidimo mogucnost
Fulbrajt je izricito stavio do znanja da veruje da ce klauzula biti
neprekidnog trajnog poboljsanja odnosa sa SAD. To nije za nas stvar taktike,
ponovo uspostavljena na sledecoj sesiji Kongresa. U junu ce biti u Senatu, a
ili odluke naseg ministarstva inostranih poslova - nego princip koji smo u novi
sledeceg meseca ce biti odluceno.

U drugom delu razgovora - istakao sam Fulbrajtu nase zadovoljstvo da
nasa.

se pregovori oko zaključenja sporazuma o programu skolovanja privode kraju.

Fulbrajt je sa interesovanjem sledio moje izlaganje.
Obavestio sam ga o sumi koja se predvidja za petogodisnji period. Rekao sam
Na kraju interesovanje se za godine i zdravlje draca Predsednika. Isticao
da neki detalji jos nisu usaglaseni, ali da je nase uverenje, buduci da su
je njegovu vitalnost i svezina.

gledista vrlo bliska, da ce se postojece razlike prebroditi i da pretstoji
Razgovor je vezan u prijateljski i srdasnoj atmosferi. Druga je jedan raz-
zaključenje ovog sporazuma. Rekao sam mu da sam imao prilike da cujem da se
razmatra mogucnost upucivanja poziva njemu, prilikom zaključenja sporazuma,
i izrazio uverenje da bi njegova poseta bila veoma dobro primljena.

Kabinet Fulbrajt je ocigledno bio zadovoljan onim sto sam mu saopstio. Nazalost
Kabinetu draga R. Nikkisa
on ne bi mogao da dodje. Sve do septembra bice vezan za poslove u Senatu (on
Nacelniku zdeljenja DSIP-a Jaksi Petricu
je vise puta o tome govorio i isticao da ne napusta cesto ni Vasington i sh.).
Kabinetu draga U. D. Nikkisa
On ce, medjutim, iduce godine naprolece ili najesen ici u SSSR i tada bi mozda
bila prilika da poseti Jugoslaviju (Na moje interesovanje pokazalo se da u
Jugoslaviji nije bio od 1928 godine, kada je s nekim dopisnikom iz Beca boravio
nekoliko dana u Beogradu. 1948 godine bio je u Trstu a prosle godine bio je
u Napulju, ali uvijek kratko.)

Istakao sam da ce njegova poseta Jugoslaviji biti u svako doba dobro primljena. Potrebno je da politicari putuju, kako bi bili u neposrednom dodiru sa politickom i dr. evolucijom koja se vrsi, narocito u socijalistickim zemljama. Kontakti su potrebni i oni mogu da otklone mnoge nesporazume. S tim u vezi istakao sam da mi se cini da u SAD ima ljudi koji procenjuju nase medjusobne odnose na bazi nasih odnosa prema trecim zemljama i da se na toj liniji nagomilao u periodu poboljsanja nasih odnosa sa SSSR ne mali broj nesporazuma. Nasa vlada sprovodi i sprovodice striktno politiku nevezivanja za blokove, politiku nezavisnosti i prijateljstva sa svima. Na toj osnovi mi vidimo mogucnost neprekidnog trajnog poboljsanja odnosa sa SAD. To nije za nas stvar taktike, ili odluke naseg ministarstva inostranih poslova - nego princip koji smo u novi Ustav zapisali. To je fundament nase politike, naseg drzavnog i drustvenog bica.

Fulbrajt je sa interesovanjem sledio moje izlaganje.

Na kraju, interesovao se za godine i zdravlje druga Predsednika. Isticao je njegovu vitalnost i svezimu.

Razgovor je vodjen u prijatnoj i srdacnoj atmosferi. Trajao je jedan cas.

D.Vucinic

Dostavljeno:

Kabinetu druga V.Zekovica
Kabinetu druga M.Nikezica
Kabinetu druga V.Micunovica
Nacelniku odeljenja DSIP-a Jaksi Petricu
Kabinetu druga J.Vipotnika
Kabinetu druga O. Djikica ✓